

26.4.2002

Opetusministeriö
Kuopion yliopisto

KUOPION YLIOPISTON TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2001

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa Kuopion yliopiston tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2001 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan sekä opetusministeriölle että Kuopion yliopistolle. Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja, JHTT Klaus Krokfors ja sitä on valvonut tarkastuspäällikkö Hannu Taunula.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut Kuopion yliopiston tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskenta-toimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

BUDJETOINTIMENETTELYT

Yliopistojen saamia lahjoitusvaroja ja sponsorituloja on vuonna 2001 kuten aiempinakin vuosina käsitelty talousarviokirjanpidon tilillä 670 "Talousarvion ulkopuolinen rahoitus ja sillä rahoitetut menot". Tarkastusviraston näkemyksen mukaan olisi yliopistojen sponsoritulot sekä yliopistojen vastuulla tapahtuvaan toimintaan saatujen lahjoitetujen varojen käyttö tullut budjetoida yliopistojen toimintamenomomentille. Opetusministeriö ei kuitenkaan esittänyt näitä eriä vuoden 2001 lisätalousarvioihin eikä myöskään vuoden 2002 talousarvioon.

Valtiontaloutta koskevien periaatteiden kannalta ei voida pitää asianmukaisena menettelyä, jossa yliopistojen toimintaan liittyviä säännönmukaisia tuloja ja menoja ei sisällytetä talousarvioon vaan nettoutetaan budjetoimattomina toimintamenomomentille tai käsitellään talousarvion ulkopuolisena rahoituksena. Kuopion yliopistolla oli tuotto- ja kululaskelmaan kirjattavaa talousarvion ulkopuolista rahoitusta vuoden 2001 alussa 17,8 milj. markkaa. Vuoden 2001 aikana sitä kertyi lisää 6,9 milj. markkaa, käytettiin 14,6 milj. markkaa ja siirrettiin 10,1 milj. markkaa vuodelle 2002. Budjetointikäytäntöä tulee näiltä osin viipymättä selkeyttää.

Koska Kuopion yliopisto on lisäksi sitoutunut sellaisiin EU:n rakennerahastoprojekteihin, joiden omarahoitusosuuksiin on tarkoitus käyttää lahjoitusvaroja, myös näiden varojen merkitys samoin kuin rakennerahastohankkeisiin osallistumisen vaikutus maksullisen palvelutoiminnan volyyymiin on otettava huomioon budjetoinnissa.

TILINPÄÄTÖS JA LASKENTATOIMI

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, laskelmien tarkastelu ja kirjanpito

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, ovatko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot olennaisilta osiltaan oikein laaditut. Kirjanpidon tarkastusta on kohdennettu riskianalyyysiin perustuen.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta, on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Kirjanpidon tarkastuksen perusteella arvioituna voidaan kirjanpitoa pitää asianmukaisesti järjestettynä ja hoidettuna.

Tuloksellisuuden kuvaus, maksullisen toiminnan kannattavuustiedot ja näiden perustana oleva laskentatoimi

Tuloksellisuuden kuvauksen taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus- ja suoritettietojen sekä kustannusvastaavuuslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa ja edellä mainittujen tietojen perustana olevaa laskentatointia on tarkastettu riskianalyysiin perustuen riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältävätkö tuloksellisuuden kuvaus ja kustannusvastaavuuslaskelmat olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Tuloksellisuuden kuvauksen vaikuttavuustietojen osalta on arvioitu esitettyjen tietojen riittävyttä kokonaisuutena.

Tuloksellisuuden kuvauksessa esitetyt taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus- ja suoritettiedot sekä kustannusvastaavuuslaskelmissa esitetyt tiedot ovat riittäviä.

Esitettyjä vaikuttavuustietoja voidaan kokonaisuutena pitää riittävinä,

Esitettyjen tulosaluekohtaisten kustannustietojen ja taloudellisuutta kuvaavien tunnuslukujen suhteen on syytä huomauttaa, että laskelmiin on sisällytetty pääomakustannusten sijasta käyttöomaisuuden hankintamenot. Laskentakäytännöllä ei ole vaikutusta koko yliopistoa koskeviin tulosaluekohtaisiin laskelmiin, koska mainitut erät eivät laskentavuonna poikenneet olennaisesti toisistaan. Opetusministeriö on ohjeistanut laskentakäytännön muutoksen siten, että poistot sisältyvät tulosaluekohtaisiin laskelmiin vuotta 2002 koskevasta raportoinnista alkaen. Laskelmiin tulisi lisäksi sisällyttää vaihto- ja käyttöomaisuuden korot. Esitettyjä tietoja voidaan kuitenkin olennaisilta osin pitää luotettavina.

Kustannusvastaavuuslaskelmien esittämää kannattavuuskuvaa voidaan pitää luotettavana, joskin tuottojen jaksottamiseen liittyviä menettelyjä tulee täsmentää.

Tuloksellisuuden kuvauksen ja kustannusvastaavuuslaskelmien perustana olevaa laskentatointia voidaan pitää asianmukaisesti järjestettynä ja hoidettuna lukuun ottamatta edellä mainittua puutetta jaksottamismenettelyssä.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyysissä ja tarkastettu laskenta-toimen ja tilinpäätöksen tarkastuksen yhteydessä sekä hankintojen jälkitarkastuksen ja maksuliikkeen tarkastuksen yhteydessä. Tarkastuksessa on havaittu tarvetta eräiden sisäisen valvonnan kontrollien tehostamiseen.

Kuopion yliopisto on vuonna 2001 lakkauttanut monistus- ja painatuspalvelunsa maksullisena palvelutoimintana. Asiaa koskevien tilin-tarkastushavaintojen perusteella Valtiontalouden tarkastusvirasto on erillisyyksikkönsä esityksestä Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 17 §:n 2 momentin perusteella tehnyt asia-sta 4.3.2002 tutkintapyyntöä Keskusrikospoliisille.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Mäki-Ranta

tarkastaja, JHTT

Klaus Krokfors

Yli-

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Opetusministeriön kansliapäällikkö
Kuopion yliopiston rehtori
Kuopion yliopiston hallituksen jäsenet
Valtiokonttori